

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
INTERNET: <http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/41/41/97

WYBORY PARLAMENTARNE '97 - PREFERENCJE W MARCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC '97

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W ciągu miesiąca, który minął od poprzedniego sondażu, najważniejszym wydarzeniem wydaje się dyskusja wokół projektów nowej konstytucji. Na ten temat odbyła się kolejna debata Zgromadzenia Narodowego. Szeroko komentowano wystąpienie przewodniczącego „Solidarności” i szefa AWS Mariana Krzaklewskiego. Komisja Konstytucyjna uchwałała kolejne poprawki zmierzające do stworzenia kompromisowego projektu konstytucji. W koalicji rządowej dochodziło do nieporozumień i politycznych utarczek; minister rolnictwa Roman Jagieliński zapowiedział dymisję, długo oczekiwaną przez kierownictwo swojej partii.

Nie zakończył się konflikt lekarzy z Ministerstwem Zdrowia, odbyła się też manifestacja pracowników przemysłu zbrojeniowego, a celnicy przeprowadzili strajk „włoski”. W tygodniu poprzedzającym sondaż¹ ogłoszono informację o nieuzyskaniu przez Stocznię Gdańską kredytu na budowę statków, co było jednoznaczne z ogłoszeniem upadku tego przedsiębiorstwa. Jednak kulminacja protestów zwalnianej załogi oraz popierającego ją związku zawodowego nastąpiła już po zrealizowaniu badania.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (82) przeprowadzono w dniach 13-18 marca ‘97 na 1185-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

W marcu udział w wyborach parlamentarnych zadeklarowało 63% ankietowanych. Odsetek ten utrzymuje się na podobnym poziomie od blisko roku. Wśród osób zdecydowanych uczestniczyć w wyborach prawie co ósma (13%) ciągle jeszcze nie wie, na które z ugrupowań obecnych na naszej scenie odda swój głos. W stosunku do dwóch poprzednich miesięcy odsetek niezdecydowanych minimalnie się zmniejszył, nie odbiega jednak od przeciętnych wskazań z ubiegłego roku.

PREFERENCJE PARTYJNE OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ W WYBORACH DO PARLAMENTU

Tabela 1

w procentach

Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu i Senatu?	Wskazania respondentów według terminów badań						
	1996				1997		
	IX	X	XI	XII	I	II	III
Akcja Wyborcza „Solidarność”	21	20	26	23	25	24	24
Sojusz Lewicy Demokratycznej	22	23	22	18	20	22	23
Polskie Stronnictwo Ludowe	15	12	11	12	10	10	10
Unia Wolności	8	7	7	8	4	8	8
Ruch Odbudowy Polski	7	9	8	8	8	6	6
KPEiR - Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	-	-	5	3	6	3	5
Unia Pracy	9	8	7	8	5	7	5
Unia Polityki Realnej	3	2	2	2	1	2	2
BBWR/Blok dla Polski	-	4	1	2	4	1	1
Inna partia lub organizacja	3	0	1	1	1	0	3
Trudno powiedzieć	11	14	11	14	16	16	13
N	734	724	707	706	666	735	744

Mimo wielu wydarzeń, marzec nie przyniósł większych zmian w poziomie poparcia dla większości partii politycznych. Nie zmieniły się znacząco notowania dwóch najbardziej liczących się obecnie ugrupowań: AWS i SLD. Podobnie jak przed miesiącem poparcie dla obu tych formacji jest zbliżone i wynosi odpowiednio: 24% i 23%.

Trzecie miejsce, z takim samym wynikiem jak w lutym (10%), zajmuje drugie z ugrupowań tworzących koalicję rządową - PSL. Nie zmieniły się także notowania Unii Wolności, która po styczniowych perturbacjach personalnych odbudowała - jak się wydaje - swoją pozycję, osiągając po raz kolejny poparcie zbliżone do tego, jakie miała w ciągu ostatnich sześciu miesięcy ubiegłego roku. Identyczne z lutowymi są także notowania Ruchu Odbudowy Polski (6%). Poparcie dla Unii Pracy w stosunku do ubiegłego miesiąca nie zmieniło się znacząco (różnica w granicach błędu statystycznego), jednak w porównaniu z wynikami z końca ubiegłego roku obecnie kształtuje się ono na nieco niższym poziomie.

Gdyby wybory odbywały się w marcu, szansę na przekroczenie pięcioprocentowego progu miałyby jeszcze Partia Emerytów i Rencistów. Nie weszłyby natomiast do parlamentu Unia Polityki Realnej oraz Blok dla Polski.

Wyniki sondażu zdają się świadczyć, że osoby zamierzające uczestniczyć w wyborach mają już dość ustabilizowane preferencje partyjne. Sprawdzianem trwałości sympatii politycznych dla poszczególnych ugrupowań będą jednak z pewnością spektakularne wydarzenia ostatnich dni.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. piłskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	63	20	17	1185
Płeć				
Mężczyźni	70	15	15	561
Kobiety	57	25	18	624
Wiek				
do 24 lat	56	29	15	164
25-34	58	26	15	209
35-44	64	17	19	253
45-54	70	16	14	223
55-64	71	14	15	142
65 lat i więcej	58	20	22	194
Miejsce zamieszkania				
Wieś	62	20	18	442
Miasto do 20 tys.	58	24	18	143
od 21 do 100 tys.	63	21	16	230
101-500 tys.	67	16	17	239
501 tys. i więcej mieszk.	63	22	15	131
Region				
Północny	65	23	11	119
Zachodni	57	24	19	150
Środkowozachodni	58	25	17	179
Środkowy	62	21	18	210
Wschodni	67	18	15	147
Południowo-wschodni	66	17	17	185
Południowo-zachodni	65	15	19	196
Wykształcenie				
Podstawowe	57	21	21	366
Zasadnicze zawodowe	57	25	18	359
Średnie	69	17	14	367
Wyższe	83	9	8	92
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	77	16	7	77
Prac.umysł.niż.szczebła	74	14	11	131
Pracownicy fiz.- umysł.	62	21	17	78
Robotnicy wykwalifikowani	55	27	17	116
Robotnicy niewykwalifik.	63	22	15	56
Rolnicy	65	15	20	72
Prywatni przedsiębiorcy	73	19	8	50
Bierni zawodowo				
Renciści	61	15	25	146
Emeryci	63	19	18	207
Uczniowie i studenci	61	28	11	71
Bezrobotni	49	27	24	109
Gospodynie domowe i inni	56	24	19	72
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	72	15	13	124
Sektor państwowy	69	21	10	151
Sektor prywatny	65	20	16	253
Spółdzielczość	71	19	10	23
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	57	23	21	283
201 - 325	61	20	19	240
326 - 449	65	22	13	195
450 - 599	65	17	19	158
Powyżej 599 zł	81	11	8	150
Ocena własnych war. mater.				
Złe	52	24	24	319
Średnie	64	19	17	581
Dobre	72	18	10	283
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	73	10	18	83
Raz w tygodniu	64	20	16	600
Kilka razy w miesiącu	61	18	22	149
Kilka razy w roku	58	25	17	267
W ogóle nie uczestniczy	64	19	17	83
Poglądy polityczne				
Lewica	75	14	11	231
Centrum	61	18	20	341
Prawica	73	15	12	359
Trudno powiedzieć	40	35	24	253

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	AWS	Blok dla Polski	KPEiR	PSL	ROP	SLD	UPR	UP
Ogółem	24	1	5	10	6	23	2	5
Płeć								
Mężczyźni	24	1	3	12	7	23	3	4
Kobiety	23	1	7	7	6	23	2	6
Wiek								
do 24 lat	27	0	0	14	6	9	4	3
25-34	27	1	0	7	4	21	3	5
35-44	22	2	1	10	9	23	4	6
45-54	20	0	4	10	6	28	2	7
55-64	31	1	12	5	7	25	0	5
65 lat i więcej	19	1	15	11	7	26	1	1
Miejsce zamieszkania								
Wieś	21	1	5	20	3	19	1	5
Miasto do 20 tys.	18	1	6	1	9	27	2	4
od 21 do 100 tys.	22	0	5	6	9	27	2	6
101-500 tys.	28	2	6	4	8	25	5	3
501 tys.i więcej mieszk.	33	1	1	1	10	20	4	7
Region								
Północny	21	1	3	13	9	26	3	7
Zachodni	22	3	4	4	9	23	1	9
Środkowozachodni	25	1	2	13	1	30	1	6
Środkowy	27	1	7	10	8	22	2	10
Wschodni	29	0	4	17	4	17	5	2
Południowo-wschodni	23	1	7	6	8	17	1	3
Południowo-zachodni	20	1	6	6	7	26	4	6
Wykształcenie								
Podstawowe	21	1	8	12	6	20	1	3
Zasadnicze zawodowe	25	2	4	13	9	21	3	8
Średnie	25	1	3	7	5	26	3	5
Wyższe	25	0	3	2	5	26	4	3
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier.,inteligencja	25	0	0	4	5	27	4	9
Prac.umysł.niż.szczębla	24	1	2	3	3	29	1	5
Pracownicy fiz.- umysł.	25	1	2	8	9	13	4	8
Robotnicy wykwalifikowani	23	0	1	15	11	25	4	6
Robotnicy niewykwalifik.	33	3	0	3	10	15	3	14
Rolnicy	5	0	4	37	0	26	3	0
Prywatni przedsiębiorcy	27	4	0	4	9	14	3	4
Bierni zawodowo								
Renciści	22	0	11	7	11	26	2	3
Emeryci	25	1	15	9	4	27	1	2
Uczniowie i studenci	30	0	0	4	10	13	9	0
Bezrobotni	17	1	2	14	9	16	2	7
Gospodynie domowe i inni	35	4	0	14	0	20	2	7
Pracujący poza rolnictwem								
Sfera budżetowa	31	1	0	8	2	25	1	5
Sektor państwowy	25	0	3	4	9	27	2	8
Sektor prywatny	26	1	2	9	7	19	3	7
Spółdzielczość	18	5	0	0	0	27	0	6
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 200 zł	23	2	5	16	7	13	2	5
201 - 325	27	1	7	10	8	18	5	8
326 - 449	23	1	7	10	4	30	1	6
450 - 599	23	2	4	6	13	27	1	2
Powyżej 599 zł	15	0	4	5	4	39	3	3
Ocena własnych war. mater.								
złe	26	2	9	6	5	20	3	5
Średnie	24	0	5	13	8	19	3	5
Dobre	20	1	1	7	6	32	2	5
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	44	1	13	7	12	6	1	7
Raz w tygodniu	27	0	6	12	6	18	2	4
Kilka razy w miesiącu	17	3	5	14	5	20	1	4
Kilka razy w roku	14	1	1	6	9	30	5	8
W ogóle nie uczestniczy	16	2	3	1	1	58	2	5
Poglądy polityczne								
Lewica	6	1	2	6	1	60	2	4
Centrum	13	2	6	17	4	21	3	7
Prawica	45	0	6	6	12	3	3	5
Trudno powiedzieć	20	1	7	11	4	16	0	1

(continued)

Tabela 2 (cd.). Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	UW	Inna partia	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	8	3	13	744
Płeć				
Mężczyźni	10	3	10	392
Kobiety	6	2	17	352
Wiek				
do 24 lat	13	3	20	91
25-34	10	4	18	122
35-44	4	5	13	163
45-54	10	1	11	156
55-64	6	2	8	100
65 lat i więcej	6	0	13	112
Miejsce zamieszkania				
Wieś	5	4	17	273
Miasto do 20 tys.	17	3	12	83
od 21 do 100 tys.	6	1	17	145
101-500 tys.	8	2	9	160
501 tys.i więcej mieszk.	13	3	7	82
Region				
Północny	6	3	8	78
Zachodni	15	1	9	85
Środkowozachodni	5	2	16	104
Środkowy	6	2	13	139
Wschodni	6	3	14	99
Południowo-wschodni	12	3	20	122
Południowo-zachodni	6	6	12	127
Wykształcenie				
Podstawowe	4	4	20	209
Zasadnicze zawodowe	2	1	13	204
Średnie	12	3	10	255
Wyższe	21	3	9	76
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	17	0	9	60
Prac.umysł.niż.szczębla	15	5	13	97
Pracownicy fiz.- umysł.	0	4	27	48
Robotnicy wykwalifikowani	5	4	7	64
Robotnicy niewykwalifik.	0	2	18	35
Rolnicy	0	3	23	47
Prywatni przedsiębiorcy	24	7	5	37
Bierni zawodowo				
Renciści	3	3	12	89
Emeryci	4	1	11	130
Uczniowie i studenci	13	7	14	43
Bezrobotni	12	0	21	53
Gospodynie domowe i inni	8	0	10	41
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	8	4	14	89
Sektor państwowy	11	5	7	104
Sektor prywatny	11	3	13	163
Spółdzielczość	5	0	39	16
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 200 zł	6	5	16	160
201 - 325	4	3	10	146
326 - 449	6	1	12	127
450 - 599	11	1	10	102
Powyżej 599 zł	14	2	9	121
Ocena własnych war. mater.				
Złe	6	3	15	166
Średnie	7	2	14	373
Dobre	11	3	11	203
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	2	3	5	60
Raz w tygodniu	7	2	16	383
Kilka razy w miesiącu	12	2	15	90
Kilka razy w roku	10	4	13	155
W ogóle nie uczestniczy	6	3	3	53
Poglądy polityczne				
Lewica	8	2	7	174
Centrum	6	5	16	208
Prawica	12	2	7	261
Trudno powiedzieć	3	2	36	100